

Abonamentul:

pe 1 an 5 cor.
pe 1/2 an 2-50
pe 1/4 an 1-25

ROMANIA:

pe 1 an 7 lei
pe 1/2 an 3-50

TARA NOASTRA

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ

Directori: IL. CHENDI și OCT. GOGA.

Redacția
și
administrația

SIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

Bisericii patriotice.

Ministrul de culte Apponyi a făcut declarații importante cu ocazia desbaterii bugetului resortului său. Intre altele, a pus în vedere reforme în învățământul pedagogiilor, introducerea instrucțiunii gratuite în școlile populare, și o controlă mai severă asupra școlilor. Asupra enunțurilor dintâi începe încă vorbă și mai ales până la introducerea învățământului gratuit în școlile populare se trece multă apă pe Dunăre.

Controlul asupra școlilor s'a început deja pe întregă linia de ne poate ajunge. Ca curiozitate scoatem la iveală, că unele școli din comitatul Sibiiului au fost cercetate anul acesta de toți 3 inspectorii regești din comitat, de comisarul Jancso Benedek și preparandia pe deasupra o va mai cerceta acam al 5-lea comisar d-l Dr. Siegescu. Va să zică controlă se face berechet.

Noi nu ne speriem de controla statului, nici de comisarii guvernului, dacă aceia sunt pedagogi și oameni pricepuți, pentru că unii din aceștia, au făcut până acum cele mai prețioase mărturisiri despre școlile noastre și despre progresul ce îl facem, și au dat de gol pe deputatul Bozoky care interpelase pe ministrul în parlament, că adecă școlile românești din comitatul Sibiu ar fi cele mai slabe.

Paralel cu controlul comisariilor guvernului s'a făcut și controla din partea superiorității bisericesti, prin protopopi, cari chiar acum cutreeră satele pe la examenele de vară.

Și de mai mare importanță este declarația ministrului de culte, referitoare la executarea art. de lege XX din 1848.

Prin dispozițiile acestei legi și anume în §. 3 statul ungar a luat asupra sa îndatorirea să ajute pe toate confesiunile în promovarea scopurilor lor culturale și administrative.

Protestanții, de ani de zile solicează la guvern, executarea legii acesteia, și pe baza aceasta cer ajutoare considerabile, cari în anii din urmă li-s'au dat cu îmbelșugare din vistieria țării.

Consistoriile lor, gimnaziile lor, colegiile reformate și fondurile lor centrale au primit și până aci milioane. Noi vom fi cei din urmă cari vom ridica cuvântul contra ajutorării bisericilor din patrie.

Știm cu câte greutatea luptă toate confesiunile afară de cea catolică, și ne bucurăm că statul le înlesnește misiunea lor culturală în sânul credincioșilor lor.

Pentru noi nu s'a prea revărsat darul celor de sus, dela anul 1864, de când cu dotația de 100,000 fl. dată bisericii române și sârbe, din care apoi o parte din a bisericii din Ardeal anume 26,000 fl. s'a sistat sub diferite pretexte, și s'a luat din mâna bisericii dându-se prin

organele statului. Articolul de lege XIV din 1898 care a regulat congrua preoțimii îl considerăm numai ca întregire a perderilor ce le-a avut preoțimea noastră în urma introducerii căsătoriei civile și a matriculelor de stat.

Și față de această dotație se arată în timpul din urmă o pornire atât de neprielnică, încât de multeori ne vine să dăm dreptate acelor membri ai congresului, cari erau împotriva primirii dotațiunii între condițiile stabilite prin legea dela 1898.

Și pornirea aceasta își are acum sancțiunea prin legea școlară din 1907 art. XXVII, în care netam-nesam s'a implicat și preoțimea noastră, sub cuvânt, că parohul ca director școlar are îndelniciri cari de multeori, nu dela el atârnă să le poată îndeplini — și om să fie, pe care nu l-ar putea încurca organele ministerului de culte, dacă vor pune ochii pe el.

Și vor pune chiar pe aceia, cari vor fi mai cumiți și mai conștienți de datoriile lor.

Deducând din semnele de până aci se va ridica o goană formală contra preoților noștri.

Vor fi între ei și oameni cari nu sunt la culmea chemării lor, cum sunt la toate branșele, dar pe noi nu ne preocupă grija de acești nenorociți, ci de marea absoluta majoritate, cari țin cu sfințenie la chemarea lor, cari sunt stâlpi puternici ai ordinii și moralității, și cari lucrează din răspuțeri pentru progresul poporului.

Ministrul însă, a pus în vedere, că la executarea art. de lege XX din 1848 va fi cu considerare la bisericile patriotice. Ce va să însemneze azi în aceste timpuri critice, când nici chiar cei mai sus puși nu văd limpede situația, ci o văd prin pizma șovinismului — ne putem ușor închipui — și ne putem face seamă cari anume vor fi bisericile pe cari le va considera ministrul de patriotice și le va și ajuta.

Legea e limpede și dispune, ca ministrul să prezenteze un proiect de lege pentru ajutorarea tuturor confesiunilor recepte, după ascultarea respectivelor confesiuni.

Noi avem de multă vreme cereri înaintate pentru dobândirea unor ajutoare din vistieria statului, pentru trebuințele cele mai arzătoare.

Salariile celor din centrul diecezelor sunt tot așa ca la 1864, dar ministrul până aci nu ne-a învrednicit cu nici un răspuns. La bugetul din 1908 nu s'a făcut pomenire de noi și de bisericile noastre. Peste o lună-două se face proiectul de buget pe 1909 și ministrul la adăpostul declarației sale din parlament, ca să ajute numai bisericile patriotice, ne va trece cu vederea și acum, și de sine în-

teles că va seceră aplauzele tuturor șovinistilor din sfatul țării. Am cerut și cerem și azi, și vom insista mereu să ni-se arete o singură forță, care ar putea disqualifica biserica noastră și i-s'ar putea aplica pecetea nepatriotismului; nu credem, că va fi în stare nici domnul ministru de culte, cu toți slujbașii săi să ne arete un singur caz, din care să ne poată timbră de nepatrioți, dincontră am mers cu îngăduința așa de departe, că chiar fii ai bisericii, ne fac grave imputări, de o prea mare slugărnice, față cu pretențiile atotputernice ale domnului ministru, și stăm de multeori între ciocan și nicovală, preferim să supărăm pe ai noștri, numai ca să nu provocăm conflicte cu guvernul.

Evident, că greșala nu e a noastră, nu e a celor dela-cârma bisericii, ci chiar a organelor statului, cari pretind mai mult decât legea, și ingerează și unde nu trebuie și ne pun în lumină piezișe cu proprii credincioși.

Ținem deci că ar fi cea mai mare greșală politică, dacă cumva guvernul ar aluneca pe povârnișul de a ne disqualifica și a ne lua puțința de a fi ajutoari din vistieria statului dupăcum de fapt merităm și după serviciile ce le facem pe terenul cultural și pe cel al moralei creștine, înțelegem aici iubirea de aproapele față de cei de un neam cu noi, sau de alt neam și lege.

Dela rezolvarea norocoasă a punerii în lucrare a legilor din 1848, va atârnă ca să ne întărim în credința despre simțul de dragoste al stăpânirii sau să se sguđuie în noi și cea din urmă nădejde de bine și să ajungem la convingerea că la noi se măsură cu două măsuri dreptatea și beneficiile.

Statul desigur, că nu ar putea avea nici un folos când va înstăpâni vederi de aceste în inima credincioșilor de circa trei milioane.

Parlamentul. Urmărite cu puțin interes se desfășură desbaterile parlamentare cari se vor încheia în curând. În ședința de Sâmbătă a camerei, deputatul *Aurel Vlad* din prilejul desbaterii asupra proiectului de buget al ministrului de finanțe pe 1908 și-a exprimat în numele partidului naționalităților neîncrederea în guvernul actual, relevând din nou faptul, că proiectul de reformă electorală n'a fost încă adus la cunoștința camerei care nu cunoaște nici măcar principiile generale ale acestor reforme. D-l *Vlad* în discursul său a spus că procedurile guvernului actual față de naționalități și în special față de Români arată că Ungaria e un stat polițienesc, în care e suprimată libertatea conștiinței. În ședința de Luni a camerei a fost prezentată de către ministrul Apponyi proiectul de lege privitoare la *instrucția gratuită în școlile primare și instrucția economică*. Amândouă aceste proiecte sunt puse în serviciul aceluiași năzuințe de-a nimici ori-ce afirmare de caracter național a po-

poarelor nemaghiare și sunt menite a crea nouă mijloace de desnaționalizare. Vom reveni asupra acestor proiecte.

Prigonirea tinerimii universitare române din Budapesta se desfășură cu îndărătnicia cunoscută a autorităților noastre. Comisia disciplinară a universității a citat mai mulți studenți cari au luat parte în Martie la convenirea cu deputații noștri. Studentul în drept *Mircea Russu* a înaintat rectorului o declarație în care ia răspunderea pentru cele petrecute și protestează contra șicanelor ce se fac studențimei române, asigurând că tinerimea noastră nu va slăbi în sentimentul ei de solidaritate. Așteptăm o purtare bărbătească a tinerimei noastre în această campanie fără rost. O atitudine deamnă și hotărîtă poate pune capăt tuturor învinuirilor ridicate de curând, cari înfățișau tineretul nostru într'o lumină tristă.

Împăratul Francisc Iosif a primit la 29 Maiu pe generalii săi, cari veniseră să i-se închine cu prilejul jubileului.

Ceremonia a avut loc la Hofburg. Erau de față: toți arhiducii aflători în Viena, aproape toți inspectorii generali ai trupelor, aproape toți comandanții corpurilor de armată, feldzeugmestru Schönaich, ministrul comun al războiului; de Georgi, feldzeugmestru Conrad de Hotzendorf, șeful statului major general al armatei, generalii de divizie și de brigadă și mai toți amiralii.

Împăratul și-a făcut intrarea tocmai la amiază, urmat de contele Paar, aghiotantul său general.

Arhiducele Francisc Ferdinand, general de cavalerie și amiral i-a adresat un discurs prin care-i prezintă felicitările armatei cu ocaziunea jubileului de 60 ani al domniei sale.

Împăratul a mulțumit armatei printr'o scurtă alocuțiune și arhiducele Francisc Ferdinand i-a remis o voluminoasă carte redactată de arhivarii ministerului de războiu și împodobită cu numeroase ilustrațiuni, carte intitulată: *60 ani de putere militară*.

Împăratul s'a întreținut apoi cu înaltele personaje cari azistau la ceremonie și a primit deputațiunile regimentelor. A urmat apoi un banchet de 550 tacâmuri, la care a luat parte împăratul și arhiducii.

O reprezentație a avut loc seara la opera curții, în onoarea generalilor. Toată sala era plină numai de militari.

Un semn al vremii.

Se pare a fi ajuns la o nouă răspântie în viața noastră politică. Frământările zilnice au înăsprit mult relațiile și-au creat o atmosferă de tulburare grea care stăpânește sufletele. În lupta îndârjită ce se dă zilnic la fiecare pas, a început să se desăvârșească tot mai lămurit împărțirea în tabere. După atâtea lovituri ce-am primit, în conștiința publică a neamului nostru, răsar tot mai puține clipe de îndoială și în locul atitudinilor de șovăire sau dubietate, se ivesc pilde de pășire deamnă, ba se anunță chiar și aceea energie repulsivă ale cărei deslănțuiri sunt preludiile marilor premeniri.

Se lămuresc tot mai mult îndatoririle noastre în viața politică. Guvernanții noștri contribuiesc doar mai mult decât noi „agitatorii“ la fixarea liniilor de conduită a oamenilor noștri. Prin continuele prigoniri cari amărăsc traiul poporului dela sate se lărgește tot mai mult matca nemulțumirii profunde în sufletul masselor și acest popor îndurerat își trage seama pe urma atâtor învățăminte. Tot astfel e și cu cărturarii noștri. Prin multele nedreptățiri la cari sunt expuși în viața publică, ei se izolează tot mai mult de lumea din care i-a alungat o brutală dușmănie și încep a trăi o viață sufletească intimă ale cărei sbuciumări și visuri nu se brodează pe realitatea meschină a prezentului... Tot mai puternic se ridică acest părete de despărțire între noi și străini și tocmai persecuțiile îndreptate împotriva noastră aduce cărămidă de cărămidă la întărirea acestui zid. Și astfel din zi în zi se instăpânește peste societate curentul tot mai puternic al spiritului național, ale cărui pulsațiuni vii nu se mai pot înăbuși. Manifestațiile de ordin politic nu mai formează preocupările exclusive ale câtorva bărbați meniți să poarte un rol de conducători în trebile obștești. Amărăciunea trezită zilnic nu cere cuvânt numai prin rostul deputaților noștri din

parlament sau prin glasul de protestare al cutărui fruntaș, ci lăsând urme tot mai adânci începe a pătrunde toate fibrele societății noastre. În această luptă sbuciumată se încheagă tot mai puternică conștiința națională ale cărei vibrări nu se mai pot strivi. Evenimentele cari ating soartea întregului neam încep să fie privite în desfășurarea lor cu interesul viu al tuturor. Murmurul de mulțămire îl auzim cum se desprinde tot mai unanim ca în epocile de premenire istorică.

Poate fi notă mai semnificativă decât împrejurarea că și *femeia* noastră își cere partea ei în lupta de rezistență a acestor zile. Faptul că *doamna Ana Vlad* soția vrednicului nostru deputat a fost pusă în cercetare și condamnată la o *lună închisoare* e un important semn al vremii. Numai în zile de grea cumpănă când cuțitul a ajuns la os se coboară în văl-mășagul luptelor politice și sufletul delicat al femeii. În clipele de desnădejde ale Cartaginei s'au urcat pe parapeti femeile să apere cu trupul lor cinstea țării, iar în viforul dela Mărișel, Pelagia Roșu își plimbă pe creasta munților mânia năpraznică. Erau aceste zilele când patima în avântul ei a cuprins la o furtună toate inimile.

Acest vârtej de protestare unanimă împotriva unui curent nefastă de-a lovi toate îndemnulile noastre de muncă și afirmare națională, va aduce tot mai mulți luptători pe arenă.

Un deputat al opoziției a interpelat guvernul în chestia participării mai multor miniștri la sărbătorile jubileului de 60 ani de domnie a împăratului Francisc Iosif, câtă vreme după dreptul public ungar, guvernarea M. Sale nu datează decât dela încoronarea M. S. ca rege al Ungariei, adevă delă 1867.

D-l Wekerle, președintele consiliului a răspuns că guvernul ar fi dat probă de lipsa demnității în cazul când s'ar fi abținut să prezinte omagiile și respectul său împăratului, ai cărui 60 ani de domnie sunt un fapt sancționat printr'o lege specială și de care nu mai poate fi vorba. Camera a luat act de acest răspuns.

FOILETON.

Sonet.

*Pășim tăcuți... În juru-ne, castanii
Șoptesc un cântec dureros ce moare
In agonii încete, plângătoare,
Șfios, ca 'n șoapta unei spovedanii...*

*Pășim tăcuți... Și ce ne-am spune oare?
... Abidă putură să aline anii
Durerile nespuse ale rani
Ce ne-a făcut-o clipa trecătoare,*

*Și iată-ne din nou pe aceeaș cale
Sorbind din ochi aceleași vechi cuvinte
Și făurind aceleași ideale...*

*De ne-am gândi ce-o fi de-acă 'nainte,
Eu n'aș mai trece 'n fața casei tale,
Tu te-ai gândi că nu prea sânt cuminte...*

Victor Eftimiu.

La zi mare.

De Ion Chiru Nanov.

Niculăe invărti biciul și caii își iuțiră pasul. Cât putea cuprinde ochiul, o mare de porumb se legănă a lene, iar deasupra moțurile alburii se încrețeau ca niște valuri spumoase. Fetele din car începură să chihotească, câte un fluerat lung răsună din când în când și se pierde dealungul văiei. Moș Vlad stă rezemat de speteaza poștalionului; își sughe falcile, le ține mult așa și rar auzi paf! paf! apoi rotocoale de fum îi înorează barba, și se ridică în sus ca o păclă subțire.

— Iar mă junghie pustiul ăsta de picior!

— Dar ce ai, moș Vlade, se ridică un flăcău de pe loitră? Te-am mai auzit vâicărindu-te!...

Bătrânul se ridică puțin în sus, apoi întinse piciorul pe scoarța căruței și apăsă cu podul palmei pe genunchi; stătă câteva clipe așa și i-se încruntară ochii, iar fruntea i se sbârci:

— E beteag de mult tată!...

— Dar cum te-ai-lovit moș Vlade, se plecă o față bălană, zău și te doare?...

Bătrânul oftă încet, iar în ochii-i spălăciți și infundați sub sprâncene, se legănă o pojghită de lacrimi.

— Ei, ... e vreme de atunci, copiii tatei Și moș Vlad iar oftă.

Sunt ani! cine mai ține minte cât o fi! Eram flăcăiandru ca voi acum; și era tot în ziua

de Sănpietru, mi-aduc aminte ca astăzi! Tii... ce vremuri erau Doamne! Și tot așa ne-am dus la clacă la bietu logofătu Iordache, Dumnezeu să-l ierte, ce om bun era, nu-l știți voi, — și tare 'nvățat, când începea el să cânte în biserică îți era mai mare dragul să-l ascuți. S'a stâns tot neamul lor; un singur băiat avea și s'a dus și ăla prin străinătăți, cine știe pe unde i-or putrezii oscioarele, că nu s'a mai auzit nimic de el! Și cum spun ne-am dus la clacă la strâns de fân; — și când era soarele cruce l-am strâns ce bruma fân era. Apoi după ce am îmbucat câte ceva și am mai răsufat, am întins câteva hore pe iarbă și spre nimiezi îndeseară așa am pornit acasă. Era un zădăv de se aprindea pământul sub om. Și era căruța mai încărcată ca acuma, de abiă ne duceau bivoli, — că pe atunci nu se pomeneau cai, doar boieru avea doi, mari, ci-că îi luase din țara rusului. Și când scoborârăm acolo sub coasta Siliștei, — moș Vlad arătă cu mâna spre vale, — unde se pomenea trestie ca acuma? Cât cuprindeai cu ochii, era tot o apă și niște bențuri adânci; legam noi câte trei trestii și nici chip să le dăm de fund. Și cum vă spun, pe dată ce-au mirosit bivoli a apă, au tulit-o cu căruța cu tot spre lac. Care a fost mai înțepat la inimă și mai iute de picior, a sărit jos, da mulți, flăcăi și fete s'au înecat. Eu cum oi fi sărit, Dumnezeu știe! Doar atâta mi-aduc aminte, când mi-am venit în fire, m'am

VIEȚA ÎN BUCUREȘTI.

Căldurile timpurii ce au început să bănuie au schimbat dintr'odată fața capitalei. Gătelile ușoare, văratice, au năpădit orașul cu culorile lor deschise. Și pe la anume ciasuri din zi, când aerul pălpăie de atâta arșiță, vestmintele albe îți fac impresia cine știe cărui oraș din ținuturile tropicale.

Sunt ciasurile de după amiază, când numai funcționarii și lumea cu treburi mai iese din casă. Incolo, în toropeala lenevoasă bucureștenii închiși în casă, își fac asiesta obicinuită până mai trece dogoreala.

Afară pe inserate, când răcoarea străzilor stropite des ispășește la plimbare, lumea dă năvală la plimbare.

Și dintr'odată forfoteala pe pod se mărește și nu mai contenește până aproape de cină.

Se înțelege că „Șoseaua“ e un loc predilect de plimbare. În câte trei șiraguri, trăsurile abia se mișcă, purtând lumea doritoare de aer curat.

Iar mai după masă, când cu mic cu mare toți ies să răsuflă puțin, cu greu mai se pot afla trăsuri, toate pornesc spre Șosea.

Și la „Bufet“, din pridvorul minunatului cămin românesc acordurile unei orchestre bine conduse de un bun artist, Grigoraș Dinicu, înseamnă sufletele cu o mulțime de cântece românești și străine.

Astfel că „Bufetul“ rămâne locul cel mai frumos de petrecere nocturnă, ținându-se seamă și de frumuseța parcului din preajmă.

În oraș, teatrele de vară încep și ele să-și deschidă porțile. Inceperea a făcut-o o trupă de operetă, la Ambasador, cu opereta „Marinarul“.

Din trupă face parte mai multe elemente bune, între care Băjenaru, Băscănescu, Ghimpeanu, Margareta Dan, artiști cunoscuți bine, pe lângă mulți artiști mai tineri cari abia își încep cariera.

E bună inițiativa trupei lirice dela „Ambasadori“ mai ales că și-a propus să lupte împotriva curentului, prea afișat de cealaltă trupă de operetă, care dă numai operete nemțești. Publicul suferă și oricum ar fi e mai bine să i-se dea și ceva muzică franțuzească și italiană, dacă nu românească.

Avem și noi operete românești, care sunt cu totul nebăgate în seamă de impresarii prea negustori. Avem „Crai nou“ al lui Cipian Po-

rumbescu, o frumuseță ce rămâne tot necunoscută din această pricină; deasemenea e „Moș Ciocărlan“ al cav. Flondor, o lucrare de valoare și plină de frumoase motive populare.

Trupa dela „Otețeleșanu“ care își începe stagiunea în Iunie a dat exemplul rău al unilateralității și publicul e cam sătul de aceleași și aceleași operete nemțești.

De aceea trupa dela „Ambasador“ poate va reuși să dea o notă nouă în producțiile muzicale văratice.

La lucru mare nu ne putem aștepta, dar ne mulțămim deocamdată chiar numai și cu o pornire mai largă în alegerea muzicii pentru desfășurarea publicului prin grădini.

Asupra acestui punct nu s'ar putea stărui deajuns, deoarece e vorba de un public special.

Sunt oameni cari în timpul iernii nu se clintesc ușor din casă și vara năvălesc în teatrele acestea văratice în care activitatea artistică e foarte discutabilă.

Și de aceea un control riguros al repertoriilor acestor trupe n'ar fi rău să se facă, fiind vorba de formarea postului păturei celei mai mari din populația capitalei.

Dar despre teatrele de vară voi mai avea prilejul să mă ocup și altădată. *N. Pora.*

Ce-i cu organizarea partidului?

Nici în iarna anului 1905 și nici în primăvara anului 1906 — n'am pornit în lupta electorală cu șanse mari de rezultate reale pe terenul politicii naționale românești. Încă atunci știam bine că întreaga noastră mișcare deocamdată nu are alt scop, decât de a pregăti terenul pentru luptele viitorului. Aceasta s'a și verificat. Intr'adevăr rezultatele luptei deputațiilor noștri în cameră sunt dela cel dintâi până la cel din urmă negative. Toate se reduc la unul singur: s'a pus din nou la ordinea zilei chestia națională. Atâta — și nimic mai mult! Și e firește acest lucru în împrejurările anormale de astăzi!

S'a intenționat însă atunci și mai mult: pregătirea terenului pentru luptele viitoare.

Sub terenul acesta — n'avem să înțelegem numai camera și opinia publică europeană, ci și altceva. Terenul trebuie pregătit în popor. Da, masele trebuie pregătite pentru luptele viitorului. Asta cu atât mai vârtos, că bine știe ori-cine: pe lângă toată conștiința națională, ce există de

pomenit cu piciorul scrintit. Și e vreme de atunci, și totuș când și când îi abate și mă junghie la os...

Moș Vlad oftă lung și-și plecă capul pe piept ca să-și ascundă lacrimile ce-i năvăleau în ochi.

— Și mă credeți până în ziua de astăzi sunt atâtea ani și eu n'am mai pus mâna în ziua de Sîn-Petru, nici să mut un pai de ici-colea! Zi Doamne ferește de ciasul rău, — și bătrânul își făcu cruce cu smerenie.

Când isprăvi moș Vlad povestea, căruța scoborise dealul Siliștei, și acum să vedeau și pogoanele popei. Niculae mai învărti de câteva ori biciul pe deasupra cailor și iată-i că ajunseră. Soarele se ridicase de vre-o câteva sulți, — tocmai bine se luase și roua. Fetele și flăcâii săriră jos cu secerile pe mână. Se împingă cu toții la capul locului, cuprinzând ca vre-o două pogoane lățime.

Sfârșiau secerile în grâul înalt până la brâu, paiul uscat se indoiă sub dinții ascuțiți, și vărcoale-vărcoale de paiu își pleacă spicul rumen; în urmă, se rânduiau poloagele dese, unul lângă altul. Secerătorii se îndemnau cărduri, cărduri, care să iasă cu postața mai întâi la răzor. Și zoresc tot mai mult acum până nu-i apucă nimic și căldura lenevoasă. Câte o glumă urmată de chihote sfioase, presară ici-colea oboseală și câte un cântec de dor se desprinde din pălcul

seceritorilor, și răsună până departe în vale. Doi flăcâi mai rânzosi leagă snopi în urmă, moș Vlad bătrânul și-a sumes cămașa sub chimir, ș'a indoit căciula pe din două ca să nu-i cadă pe frunte, iar la tample a pus strașină două foi de lipan ca să-i aducă răcoare și să-i țină de umbră. Răsucesce legătura din două, îngrămădește poloage pe ea, apoi se lasă cu genunchii și strânge bine snopii: „Uite mă nepoate, așa se leagă!“ și trânti snopu în picioare ca să se potrivească la creastă, apoi îl culcă încet cu genunchiu.

„Nu se leagă așa tată“ și ridică snopul flăcăului în mână. Ia uite, că de acum e delegat aproape, dar până la treerat! nu se alege praf de el! Strânge-l bine, să icnească, că ești tânăr! Eu când eram în anii voștri singur pridi-deam douăzeci de secerători! Acum nu mai sunt zilele alea, dar par'că tot nu m'aș da pe lumea de azi!...

Flăcâii se întind la lucru, legăturile sfârșie în mâinile lor, poloagele trosnesc sub genunchii lui moș Vlad și snopii se înșiruie în urmă, ca niște chite mari, aurii. Și fug secerătorii tot mai mult în grâu; se depărtează de cap, legătorii îi gonesc dela spate, iar în urmă rămâne miriștea galbenă și uscată. Ici, colea a mai rămas câte o buruiană mai naltă și cu frunzele oflitate de arșița soarelui și se leagăna a lene, când vre-o adiere de vânt prinde să bată. Soarele își cată

fapt la poporul nostru, politicește acest popor e cu totul nepregătit. E nepregătit pentru luptele de partid, iar cântecul politic al viitorului nu e altceva decât: Lupta de partid. Va să zică atunci s'a intenționat mai presus de toate: organizarea partidului.

Unde am ajuns astăzi, după doi sau trei ani de zile? S'au ținut o mulțime de adunări populare — în urma cărora ce a rămas? — Câteva reminiscențe plăcute în inimile poporului. De organizare? Nici poveste! Chiar unde s'a făcut ceva — e totul numai pe hârtie.

În ajunul revizuirii regulamentului de casă iar s'au mișcat munții. Iar a răsunat strigătul obicinuit: Să organizăm partidul! Și ce s'a născut? Numai șoarecele dela Arad. Atâta! Acuma ne mai despart câteva luni de punerea în discuție a reformei electorale.

Aceia cari sunt puși în frunte, să deie inițiativa. Dela noi — micii conducători dela sate zadarnic se așteaptă așa ceva. Căci eu, sau tu, sau 2—3 insoțiți laolaltă n'avem nici puțină, nici autoritatea de a iniția o mișcare generală. Noi așteptăm numai avizul dela cei mai mari, ca să pornim mișcarea în cercul nostru de activitate. A pofti dela unul, să pornească singur, nu se poate, căci o acțiune solitară aduce cu sine nimicirea celui ce a pornit-o.

Ori-cari ar fi, motivele amortirii actuale să le delăturăm. Căci va veni vremea — și aproape este, când iar se vor prezenta candidații înaintea noastră, a micilor conducători dela sate și ne vor cere sprijinul și votul. Mulți dintre noi vor întreba atunci: *Ce-i cu organizarea partidului?*

Aceste câteva șire sunt glasul unuia dintre *acei mulți, foarte mulți*, cari văd bine că așa nu mai merge. Vremea vorbelor și a promisiunilor s'a umplut, în ce ne privește pe noi. Să le lășăm acum lui Wekerle. *Un preot dela sate.*

O lămurire. D-l Atanasie Marienescu, venerabilul membru al Academiei române ne-a trimis o scrisoare în care ne învinuiește că printr'o notiță publicată la cronica literară din nrul 19 al revistei noastre am fi făcut aluzie la activitatea literară a D-Sale. Constatările noastre cuprinse în această notiță fiind de ordin general, asigurăm pe d-nul Marienescu de desăvârșitul nostru respect pentru hărnicia și munca stăruitoare depusă în serviciul înaintării noastre culturale și constatăm din nou că rânduiri noastre au fost scrise numai pentru lămurirea unui principiu și fără nici un gând de a jigni pe cineva.

de drum; suie povârnișul învăluit într'un al bastru încețat. Se lasă căldura tot mai năbușitoare, zăduful încinge spatele secerătorilor și oboseala lenevoasă îi cuprinde.

E namează. Greerii au amuțit, nici ei nu mai țărăe. Ciocărlia nu se mai aude. Cine știe cu ce vânturi s'o luptă în slava cerului! Pitpalacului de mult i-s'a uscat limba și nu-și mai chiamă numele. Pe un stol de rochia rândunicii se mai zărește răsleț câte un fluturaș, își tremură a lene aripioarele, apoi și-le strânge încet și rămâne lipit de floare. Rar de tot se mai aude câte un uruit de poștalion pe șoseaua de sub coastă. Secerătorii se ridică în sus, își frâng mijlocul și din când în când își mai infundă privirile de-alungul șoselei. Poștalionul se înecă sub vale și uruitul lui răsună până departe pe coastă. Un sul de praf se unește par'că cu cerul, iar din mijlocul pulberii se desprinde ropotul unui telegram. Se apropie vârtejul și călărețul se închiagă mai bine privirilor celor cari îl așteptau. A tăiat șoseaua, praful se subțiază în depărtare, iar calul păsește la trap pe pajșteea verde până peste genunchi. Călărețul mai infige călcăile sub coaste și murgul în câteva sărituri e lângă secerători.

— Mai bun lucru, mai bun lucru, răsună glasul popei Anton.

— Sărut mâna părinte și secerătorii se sculară în sus cu toții.

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

Începând cu numărul viitor d-l C. Sandu-Aldea, talentatul novelist, membru în comitetul „Sămănătorului“, va începe să colaboreze regulat la „Țara Noastră“.

D-l C. Sandu-Aldea e cel mai citit și mai iubit prozator din regat la noi; marea popularitate de care se bucură d-sa în Ardeal, a făcut pe mulți să-l creadă ardelean...

D-l Sandu-Aldea va publica în „Țara Noastră“ nuvele originale și traduceri din marii prozatori străini.

Zilele trecute s'a desvâlit în Paris monumentul unui mare autor dramatic, necunoscut încă la noi, Henry Becque.

Pe urma lui Becque s'au găsit și versuri, dintre cari publicăm, cu toate desavantajele traducerii în proză, un sonet de toată frumusețea.

Nu mai am nimic care să mi-o amintească...
Nici portrete, nici suvițe de păr;
Nici măcar o scrisoare n'am dela ea:
Le uram amândoi.

Eu eram brutal — și leneș.
Ea eră arzătoare și crudă...
Iubirea unui nefericit
Pentru o amantă necredincioasă...

Intr'o zi ne-am despărțit.
După atâtă zile de fericire.
Atâtea sărutări și atâtă lacrimi,

Ca doi dușmani infranți
Pe cari ura nu-i mai împuternicește
Și cari își lasă armele să cadă...!

Iar din cugetările sale postume reproducem două-trei, mai potrivite spiritului nostru:

— Nu trebuie să se mai scrie piese de teatru; trebuie să se mai interzică din cele scrise:

— Defectul egalității e că noi o vom numai cu superiorii noștri.

— Amorul trece, căsnicia rămâne.

— Eram nebun după o fată; azi n'o mai pot vedea în față; cum se schimbă oamenii!

— Ești democrat... Iată o vorbă care nu te mai leagă de nimic; în toate partidele se pomenește de democrație...

— Intreabă o femeie de ce plânge și ea nu va ști ce să-ți răspundă: din toate e câte ceva în lacrimile femeilor...

Ziarele din regat încep să devină mai interesante. În „Viitorul“, colaboratorul nostru, N. Pora publică fragmente din „Pitorescul Bucureștilor“;

— Nicolae ia ține calu și du-l la căruță; și vezi dă merindea aia jos. Dar v'o făcuți barem tată! A mâncat cred și cel care o pierdut boii!

— Ei, părinte! dete moș Vlad din cap, lasă că sunt băieții tineri și pot să mai rabde și ei!

— Apoi am pierdut vremea la târg frate! Am fost de am cumpărat niște rachiu și ca omu d'ale casei, dar eră o gloată de ziceai ce e asta! Și ce e ziua! te miri când trece!... Ei, dar ce zici de grâu? și părintele rupse câteva spice și le frecă în palmă.

Moș Vlad se scărpină în cap.

— Ai grâu părinte! Nu vezi sfinția ta ce boabe? aur nu altceva! Nu găsești toată tarlăua asta, la fel. Și ia te uită ce snopi grei, tot unu și unu, par'că sunt niște berbeci!

Popa Anton ridică snopul în sus.

— Ei, dar ști d-ta moș Vlade câte parale mă ține pe mine până acum? Zece poli m'o costat numai aratu; nu mai vorbesc de sămânță și cât o să mai cheltui, până l-oi vedea în magazie!

— Să fi sănătos părinte! — dete bătrânul din cap — omul când e sănătos și cu voia lui Dumnezeu, le face toate. O să cheltuiești ce vei cheltui, dar barem faci munculiță.

— Așa e moș Vlade, și popa Anton vântură în palmă boabele frecate, — mai ar merge cum ar merge, dar nu ne lasă ploile astea în pace! Ce frumos fuse de dimineață, și ia te uită acum că iar s'a înourat spre cornul caprii!...

„Voința Națională“ a început să tipărească nuvele din Maupassant și Sienkiewitz. O singură observație: de ce nu se publică numai traduceri inedite ci se traduc nuvele cari sunt și în „Povestirile alese“, ale d-lui Sadoveanu?

Foarte interesante anchete privitoare la „Aplauzele în teatru“ publică „Voința națională“ sub semnătura C. R.

Maharajahul din Kapurtala (șeful suprem al uneia din țările Indiei) petrece câte două luni pe an la Paris, unde, grația extraordinarei sale culturi și caracterului său simpatic, are foarte multe cunoștințe în înalta societate.

Maharajahul, care apreciază foarte mult manifestațiile de simpatie al căror obiect e în Paris, a ținut să construiască în țara lui un palat cu arhitectura franceză. E unicul specimen de artă franceză, care se află pe tot întinsul Indiei. Acest palat care e o adevărată minune, a costat peste cinci milioane de franci și e împodobit numai cu mobile stil Ludovic XVI, cumpărate de maharajah din Paris și Londra.

Un palat francez în stil Ludovic XVI, profilat pe cerul violet al Indiei — iată un pastel care nu-i deloc banal!...

Edmond Rostand, celebrul poet dramatic, însoțit de d-na Rostand, s'a dus la Paris, ca să se ocupe cu montarea noii sale piese *Chantecler*.

Se știe cu câtă grijă veghiază Rostand la punerea în scenă a pieselor sale: pentru fiecare părtică din decor, pentru cea mai mică replică a actorilor, el își are observațiile sale, cari contribuie foarte mult la desăvârșitul succes al reprezentațiilor. Rostand, care a fost grav bolnav în ultimul timp, e acum vindecat pe deplin.

D-na Bertha Galeron de Calonne, o poeză de mare talent, a făcut un apel la toți scriitorii francezi, rugându-i să doneze cărți de-ale lor, bibliotecii orbilor „cei cari le citesc fără ochi“ — spune Pierre Lotti, sprijinind recomandăția d-nei Galeron.

E interesant faptul că însăși doamna Galeron e oarbă...

O expozițiune internațională de arhitectură și bellearte s'a inaugurat zilele trecute la Petersburg.

Eft.

Programa

festivităților de instalare a protopopului Dr. Ioan Stroia.

1. Duminecă dimineața la oarele 9 $\frac{1}{2}$ o delegațiune a comitetului parohial din Sibiiu-Cetate sub conducerea prezidentului Parteniu Cosma și o delegație a comitetului protopresbiteral sub conducerea D-lui Dr. Atanasie Marienescu invită pe protopopul la serviciul divin din locuința sa.

2. Delegația sinodului protopresbiteral și a comitetului parohial din Săliște să asociază sub conducerea d-lui Dr. Nicolau Comșa.

3. La 10 oare se începe liturgia și cântă corul mixt sub conducerea d-lui Timotei Popovici, prof. sem.

4. După terminarea liturгии introducerea noului protopresbiter prin asesorul consistorial Matei Voileanu și cuvântarea protopresbiterului Dr. Ioan Stroia.

5. La 12 oare recepțiune în biroul oficiului protopresbiteral strada Măcelarilor 41 etagiul I. în ordinea următoare:

a) Comitetul parohial din Sibiiu-Cetate sub conducerea prezidentului d-l Parteniu Cosma.

b) Preoțimea tractuală, membrii comit. și sinodului protopresbiteral sub conducerea d-lui asesor consist. Matei Voileanu administrator protopresbiteral.

c) Invățătorii sub conducerea d-lui referent școlar și asesor consistorial Lazar Triteanu.

d) Reuniunea de muzică sub conducerea prezidentului, d-l Dr. Miron E. Cristea.

e) Reuniunea agricolă română sub conducerea d-lui Pantaleon Lucața.

f) Reuniunea meseriașilor români sub conducerea prezidentului d-l Victor Tordășanu.

g) Eventual alte deputațiuni.

h) Preoțimea și invățătorimea tractuală se prezentează sub conducerea protopresbiterului Dr. Ioan Stroia înaintea Excelenței Sale D-lui Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu.

Sibiiu 21 Maiu 1908.

Comitetul aranjator.

Bătrânul înaltă din umeri și-și pune căciula în cap.

— Ei, părinte și asta e tot dela Dumnezeu! El are putere mare!...

— Nu știu ce să mai zic moș Vlade!... Aide să îmbucăm ceva că s'a dus soarele de tot de vale. Să vină băieții...

Moș Vlad dete o gură și secerătorii o luau spre coastă. Fetele se încărdură devale cântând, iar în urma lor veneau flăcării cu pălăriile pe ceafă și descheiați la piepturi. Până sosi părintele și cu moș Vlad, fū și întinsă masa sub părul crăcănos de pe deal. Alții au dat fuga până la cișmea și s'au mai răcorit în părăiașul limpede și rece; iar câteva fete cu obrazii aprinși ca macul dela ureche, aduseră și un fedeleș plin cu apă proaspătă...

...După ce au mâncat bine cu toții și s'au mai odihnit, tinerii au întins câteva hore pe iarabă, apoi s'au împrăștiat — fete și flăcăi — prin fânul înalt până la brâu. Popa Anton și cu moș Vlad au rămas amândoi sub păr și trag fumuri. Bătrânul ș'a înfundat luleaua cu tutun d'ăla bun, adus de popa dela târg. Și cum stă așa răsturnat într'o rână, moș Vlad își sugă fălcile și dă drumul la fum câte nițel; par'că îi e milă să-l dea afară, că prea miroase frumos! Și-i spune bătrânul, popei câte în lună și-n soare. Ii spune de când eră el mic: unde se pomeneă pe atunci lumea de astăzi; eră alt câmp, alt rod; ară fie-

care unde vrea, și sgăria pe ici, pe colea și se făceau bucate, berechet și eră lumea indestulată, dar acum, acum a eșit necuratu pe pământ, dacă nu mai vrea nici Dumnezeu cu noi! Și moș Vlad spune trecutul, spune zilele lui, și le împopistreză ici-colea cu câte o snoavă. În glasul lui cam răgușit și uscat plânge par'că un dor depărtat. Bătrânul își plimbă luleaua când la o falcă când la alta și rar de tot mai țâșnește câte o stărhie de fum pe alături cu ciubucul...

Când s'a ridicat moș Vlad în capul oaselor, se înorase bine. Dinspre soare-răsare prinse să sufle un vântuleț rece și câte un tunet se spărgea de-alungul văiei. Popa Anton se ridică și el în sus.

— Ia te uită ce prăpăd de ploaie vine moș Vlade!

— Păi asta eră să spun și eu! Unde or fi băieții ăia, să strângem snopii, că de i-a plouă, nu se alege nici praful de ei!...

Bătrânul dete o gură cât putu și fetele și flăcării se strânsară ca puii la cloacă. În câteva clipe căile fură rânduite și ploaia sosi și ea. Secerătorii și cu popa Anton se îngrămădiră cu toții sub coviltiul căruței. Norii se îndesesc din ce în ce, bolovanii negrii se prăvălesc unii peste alții și cerul pare că se lasă pe pământ. O ceață întunecoasă învălue zarea; ploaia uruie cu bășici pe coviltir și câte un fulger scăpără printre

Educația țaranului nostru.

Țaranul nostru ardelean, stâlpul și tîria neamului românesc din această patrie, în era dominației maghiare, a pierdut mult din firea sa veche, mai ales și din motivul, fiindcă greutățile traiului au devenit tot mai mari, iar impulsurile de a-și părăsi culcușul tot mai întetitoare. Prin ieșirea țaranului dela vatra părintească și căutarea unui mod de traiu, în situația și împrejurări nouă, a ajuns în coatingere cu alte soiuri de oameni, feluriți în limbă, moravuri și îmbrăcăminte și peste tot în modul lor de traiu.

În virtutea legilor psihologice, pe urma cărorora cei mai mici îmitează pe cei mai mari, ne-am trezit, că se *furigează* în limba, portul și moravurile lui *străinism*. Din firea sa isteț, câte un ficior de țaran, văzând pe la lucrul, unde a fost: o pălărie ungurească țanțoșe sau un șerpar mai scilpitor, cei dintăi bănuți și i-a pus pe atari scule. Motivul iarăș e de ordine psihologică. Voia și el să se arete cu ceva între ficiorii de bogățani rămași acasă. Aceștia, să nu rămână mai pe jos și-au cumpărat și ei; și în scurtă vreme ne-am trezit că pălăriile vechi cu păreții lați au fost înlocuite cu pălării cu păreți strâmți, modă ungurească. Mi-aduc aminte, cum în copilăria mea nu ai fi văzut o rochie în întreg satul; acum și sărăntoaca cea mai de jos e cu rochie. Meritul, ori mai bine nemeritul se cuvine în mare parte și servitorilor și servitoarelor. Nu mai puțin ași învinul și pe preotesele, dascălițele și crâșmăreșele, cari au dat pilde rele femeilor, introducând tot felul de mode pocite și schimonosind frumosul nostru port antic.

Aici e o mare primejdie și e bine că ne-am trezit. Inceputul l-a făcut *comitetul Reuniunii agricole române din comitatul Sibiiului prin edarea Almanahului de cusături și țesături, o operă monumentală*, a cărei valoare azi, noi nu o pricepem. A continuat apoi *d-șoara Minerva Cosma* prin o asemenea lucrare în stil mai mic; *deasemenea de neprefuită valoare* și azi se continuă lucrarea prin cele două școli de industrie casnică dela Orăștie și Sibiu. Asta e o muncă frumoasă și vrednică de toată lauda pentru inițiatoarele și conducătoarele lor.

Pericolul de a ne perde portul e aci, ce e de făcut?...

Inteligența noastră dela sate: preoții și învățătorii din poziția lor să nu întrelese a scoate

norii întunecoși și ca o sabie de foc taie cerul. Acum nu mai samănă a ploaie. Curg de crezi că toarnă cu găleata de sus, par'că s'a deschis cerul! Iar pe sub căruță văjăie părăiașe, ducad la vale iarba scoasă din rădăcină și spice de grâu înnoată pline de noroi. După vre-o jumătate de cias așa, spre scăpătat se deschise o gură de lumină și ploaia mai contenî. Moș Vlad se scărma sub brău să scoată luleaua, să mai omoare timpul. Dar n'o găsi.

— Na! am pierdut luleaua. Mi-se pare că am uitat-o sub păr, mă duc s'o caut — și sări jos.

Ce credeți c'o să stea! Se luminează tot a ploaie! Ia uitați-vă ce sodom de nori se ridică spre răsărit!...

Iar încep să tune. Norii se îngrămădesc mai mult și se sfărâmă unii de alții și fulgerile luminează întreaga vale. O dungă albă și groasă cât un sul, cuprinde tot cerul în partea despre miază-zi; un tunet puternic urmat de trăsnete, făcū să răsune împrejurimile și căruța se sgudul pe roate. Fetele și flăcăii se îngrămădiră mai mult în fundul coviltirului, lângă popa, cuprinși de spaimă. Nu mai vedeau înaintea lor decât o lumină albă și scilpiri de fulgere le scăpărau prin ochi. Se sîiau din clipă în clipă și închideau ochii ca să nu vadă când trăsnetul s'o sparge deasupra coviltirului.

După cătăva vreme, revenindu-și în fire se uită în juru-le temuți și li-se părea ciudat că

la iveală pe amvon și la catedră: *frumuseța portului românesc*, moștenit dela părinți. Copiilor în școală să li-se spună, ce caricatură e cutare ficior din sat cu *cisme de lac*, cu *cioareci de habă*, cu pălărie, ce acopere numai vârful capului. Pare că să nu-l vezi. Dar apoi cât de bine îi șade lui Iuon a Culi în portul românesc străbun.

Cu atată nu-i de ajuns însă. Li-se impune inteligenților dela sate să vină cu sfatul lor direct, căutând pe singuratică femeii, să le abată dela calea greșită. Ba mai mult să le pună în coatingere cu *cusutoarele cunoscute de mîiestre*, ca să *lucreze după motive românești*. Ar fi de dorit, ca fiecare sat să aibă câte un album din cele pomenite. Intrucât nu e cu putință să se facă o selecție a formelor frumoase la scule bătrâne, cari pe ici colea se mai păstrează prin câte un fund de ladă. Am putea merge mai departe să constituim în fiecare comună un juriu de estetici a portului țărănesc. În fruntea acestei sublime mișcări culturale să se înroleze preotul și învățătorul!!!

Ziarele noastre să prindă lucrul în mână și să facă o propagandă cât mai întinsă în folosul acestei mișcări culturale, căci un popor; care nu-și *prețuiește bunurile culturale*, hărăzite dela moși strămoși, nu e vrednic să trăiască nici o clipă. Mai cu seamă nu atunci, când aceste bunuri corăspund unor *principii de estetică, de o ordine mai superioară*. Cine oare ar mai dubită că portul românesc pe alocurea întrece în frumusețe pe a tuturor popoarelor conlocuitoare și se ridică la o înălțime chiar pus sub cea mai severă critică a esteticienilor de profesie?!!!

Toată lumea chemată și nechemată a fost silită să recunoască superioritatea lui, să-l admire și să se delecteze la privirea lui. Și dacă străinii o au făcut aceasta, noi să nu ne încântăm de el? Deja până acuma ni-s'au furat multe din concepțiile noastre estetice și s'au ascuns prin cele fabricate, prezentându-le ca originale a cutărui și cutărui străin.

Încă una: *În școlile noastre de fete* să nu fie permis a lucra decât după *modele românești*. Pornită mișcarea pe toată linia în scurtă vreme putem oprî, ba chiar abate acest curent primejdios, care amenință a înăduși *adevărata duh românesc*. La lucru deci cu Dumnezeu!!

Dr. Petru Șpan.

au scăpat teaferi... Dar totuș nu se îndoiu că trebuie să fi trăsnet ceva pe deal.

Coborîră cu toții din căruță și deteră fuga pe coastă. Dar rămaseră înmărmuriți când văzură pe moș Vlad trântit jos sub păr. Capul alb ca zăpada eră spart în două de trăsnet, iar tulpina părului eră și ea spintecată pe jumătate. Când sosl și popa Anton nu-și mai putū ținea plânsul și lacrimile îi scăldară obrazul ars de soare.

— Săracu! Dumnezeu să-l ierte! Așa i-a fost lui scris! La zi mare! Par'că nu-i eră de bună! Prea a fost vesel astăzi toată ziua — și popa Anton își făcū cruce și oftă adânc, iar fetele și flăcăii rămăseseră pe gânduri... — e —

— Dintr'un carnet. —

Un parvenit se miră cum de mai fac politică oamenii cari au parale.

Nu sfatul barbierului trebuie să ceri când vrei să-ți lași barbă, fiindcă lui nu-i convine.

Avem atâtea pilde de scriitori cari au început frumos; au continuat prost -- și totuș, mai regretăm pe morții în floarea vârstei, cari „promiteau“!...

ECONOMIE.

Fonduri culturale.

„Fi-ți gata, că nu știți ziua și ciasul, când dreptul judecător va veni“.

Dacă noi românii am fi urmat imboldului acestei sentințe, art. de lege 27 din 1907, nu ne-ar fi aflat așa de nepregătiți pentru a nu-i putea satisface prescrișelor.

Această sentință multgrăitoare, ne place a o explica numai și numai la viața vecinică și nicidecum la viața vremelnică; cu toatecă zilnic ar trebui să o avem în vedere, „ca o anghiră tare și folositoare“.

A noastră deviză, mai mult este „Lasă-mă să te las“. Iară ca scut de apărare a acestei comodități, de regulă ne-am luat refugiu la *proverbiala sărăcie* a poporului român; pentruca din ce suntem săraci tot mai săraci să devenim.

În afacerile noastre de interes obșteșc, nicidecum n'am aplicat multgrăitoarea pildă a „Talanților“, zicând celor cu cinci și cu doi talanți: „Preste puțin a-ți fost credincioși, preste multe vă voi pune“, și iară, celui cu un talant: „Du-te dela mine netrebnicele în focul cel de veci“. Mai bucuros am exclamat: „Iartă-ți-se ție păcatele“, pe care le motivezi cu *proverbiala sărăcie*!

Cine va zice, că poporul român nu e sărac, acela nu-l cunoaște. Cine va zice însă, că din cauza sărăciei nu se pot întemeia *fonduri culturale* și alte făpturi de interes obșteșc; acela sau că nu e român adevărat, sau că e dușman de moarte al poporului român, ori apoi un trântor în adevăratul înțeles al cuvântului.

Nu suntem noi așa de săraci, precum ne zugrăvesc cei mai nepăsători și comози ori egoiști. Suntem săraci numai, pentrucă nu desvoltăm destul interes și nu căutăm căi și mijloace prin cari să delăturăm sărăcia dela noi. Suntem săraci, pentrucă prea ne-am împrietinit cu luxul și cu băaturile spirituoase. Suntem săraci, pentrucă știința modernă a scos de prin bisericele noastre predicile cele vechi, sub cuvânt că sunt prea obositoare și nu mai corespund timpului în care trăim. Acestea însă, nu sunt înlocuite cu altele moderne, și unde sunt, ele sunt ticluite tot după calapodul celor vechi, ori că sunt luate din sferele cele mai înalte ale științei moderne, față de cari poporul rămâne rece și lipsit de hrana sufletească. (Onoare puținelor excepțiuni).

Da, suntem săraci; pentrucă dacă nu ne putem avânta pe cuiul cel mai de sus, apoi cu începuturi modeste nu ne mulțămim, mai bine nu facem nimic! Ne luăm refugiu la sărăcia poporului și cu aceasta ne-am spălat mânilor.

Am avut și avem oameni săraci, cari însă prin muncă și economizare cinstită; incetul cu incetul, s'au ridicat și se ridică treptat la frumoase averi materiale.

Am avut și avem comune bisericesti sărace, cari însă prin o conducere și chiverniseală conștiințioasă, s'au ridicat și se ridică treptat la averi materiale corespunzătoare. Și ne cade tare bine, când auzim astfel de vești îmbucurătoare. Ce bine ne-ar cădea însă, când despre toate comunele noastre bisericesti, am auzi astfel de vești înălțătoare de suflet.

Asupra singuraticelor persoane ori familii nu avem dreptul de dispunere, cu privire la economizarea și manipularea câștigurilor lor. Autoritățile noastre bisericesti, au însă dreptul de a impune comunelor bisericesti, numai manipulară corectă și conștiințioasă a averilor lor; dar și îndatorirea de a căută căi și mijloace prin cari să-și înmulțască averile.

În privința aceasta, autoritățile noastre bisericesti, din când în când, au și dat unele îndrumări și au îndatorat pe cei chemați, cu îndeplinirea acestora. Ca multe altele, așa și această îndatorire, a rămas literă moartă, (onoare excepțiunilor). Nici unul dintre cei cari n'au dat

ascultare, n'a fost tras la răspundere. A fost destul să-și ia de pavază proverbiala sărăcie și „nici un fir de păr nu s'a mișcat de pe creștetul său“.

Cercetări mai amănunțite nu s'au făcut. De o interesare și impunere directă și cu toată rigoarea nici vorbă. Totul s'a lăsat în grija și la bunăvoința singuraticelor persoane conducătoare, cari îngropând talantul încredințat lor, nu s'au cugetat la răspunsul ce vor trebui să-l dea, „când dreptul judecător va veni“. Astfel, toate evenimentele mai însemnate, ne-au aflat totdeauna nepregătiți, adică „săraci“.

Nu este pentru noi nici o afacere de interes obștească, la care să nu ne validăm sărăcia. Și nu ne cugetăm, că fericitul mitropolit Andrei din sărăcia poporului român, a făcut monumente de mare valoare, cari l-au făcut nemuritor. Nu ne cugetăm că „Asociațiunea“ și alte instituțiuni de valoare, au fost zămislite și crescute, tot numai din sărăcia poporului român. „Voiește și vei putea“. Voință și pricepere să fie și toate se pot.

Cunosc o comună săracă, care se susține numai din aruncetri. Acum 20 de ani, a pus bază la un „fond cultural“, cu neînsemnata sumă de 16 fl. 50 cr. De prezent acel fond numără peste 7000 cor. Tot aci, acum 10 ani, o femeie binefăcătoare a pus bază la un „fond pentru înfrumusețarea bisericii“ cu suma de 100 fl. Acel fond de prezent numără peste 2000 cor. Acum 8 ani, la ziua sf. Andrei, s'a încassat dela copii de școală câte 1—3 cr. în total 6 cor 40 fl. Cu această sumă s'a pus bază la „Fondul Andreian al copiilor“. De prezent acel fond numără peste 200 cor. Se înțelege, că dela început și până de prezent, nu s'a lăsat nici o ocaziune nefolosită pentru alimentarea acestor fonduri. S'a înființat o bibliotecă care asemenea valorează vre-o 200 cor. S'a înființat o „Insoțire de credit“ sistem Raiffeisen care de prezent are două fonduri frumoase și s'au efectuit încă multe alte lucrări de interes obștească. Toate aceste numai și numai din sărăcia poporului din acea comună, care numără abia 1000 locuitori. Și, spre mirarea celor cuprinși de fantoma sărăciei, locuitorii acelei comune, materialicește sunt în prezent mai bine situați ca acum 20 ani.

Știu și cred, că mai avem asemenea comune, cari cu prevedere au pus la o parte „bani albi pentru zile negre“. Onoare conducătorilor lor. Cele mai multe însă, stau și de prezent în nelucrare și nime nu le silește la o viață mai productivă. Le lipsește însuflețirea și conducerea conștiențioasă. Acestea cu drept cuvânt pot exclamă: „Doamne, om nu am care să mă arunce în lac“.

Cunosc apoi o comună bine situată, a cărei biserică din vremuri mai bune, și-a câștigat frumoase averi. Înainte cu 30 de ani de zeci de mii fl. și care pentru susținerea școlii n'a spesat nimic. Astăzi dispune de un capital însemnat și preotul e putred de bogat. Cu toate acestea pentru compunerea rațiociniului încassează anual câte 200 cor. sub titlul „spese de administrare“ etc. Se sbate însă ca peștele pe uscat, ca pentru școală, biserică nici de prezent, să nu contribuie cu nimic.

Dacă se vor afla multe comune de acestea, aceea ce nu mă îndoiesc, Doamne! ce sume frumoase ne-ar da la sporirea fondului cultural, care ar servi un scop comun și mare și nu scopuri egoiste și ipocrite; fie compute și numai sumele de sub titlul „spese de administrare“ etc.

Dacă n'am fost destul de preocupați și prevăzători în trecutul pe care nu-l mai putem readece, ca să-l folosim cu mai multă iscusință și stricteță, să nu pierdem din vedere, că dacă nici prezentul nu-l vom ști aprecia, răul de azi, se va putea repeta și mâine ori poimăne și atunci: „Rătăciră din urmă, va fi mai rea ca cea dintău“.

E de urgență dar, ca pe lângă fondul cultural general, să se înființeze fără de nici o deosebire, în toate comunele parohiale sub cea mai

aspră răspundere a celor chemați, câte un fond cultural parohial.

Fără de nici o abatere, fondurile de nou înființate precum și cele existente, an de an să se augmenteze din felurite izvoare și la toate ocaziunile binevenite.

Să nu uităm, că nu e destul numai cu fondul cultural general, acesta singur, pe lângă toate încordările ce se vor face cu colecta pentru sporirea lui, totuși nu va putea să satisfacă tuturor trebuințelor actuale și viitoare.

Inființarea fondurilor culturale parohiale o reclamă și următoarele motive:

Locuitorii comunelor, cari deja au fonduri culturale, la care ei au contribuit cu dinarul lor, fiind ei mai puțin avizați la ajutorul din fondul general; nu vor fi aplicați să aducă jertfe mai însemnate pentru fondul general, de care vor beneficia, acum sau în viitor, mai cu seamă, ceice nu posed asemenea fonduri.

Țărani noștri, în nepriceperea lor, nu vor fi aplicați a jertfi pentru fondul general nici atât cât pot, sub cuvânt, că dau altora când știu însă, că pentru ei dau și ei sunt stăpâni pe avutul lor; *mâna li-se va deschide mai cu dărnicie.*

Celor chemați a întemeia aceste fonduri, li-se vor îmbia peste an multe ocaziuni, din cari ei ca oameni cuminți și cu râvnă pentru înaintarea unui scop mare, totdeauna vor ști să tragă foloase. Se vor mulțumi de puțin ca și de mult, căci, mai bine ceva decât nimic. În felul acesta, fondurile culturale de prin parohii se vor putea augmenta fără nici o greutate.

Se înțelege, că în ambele cazuri, atât față de colecta ce se va întreprinde pentru fondul cultural general, cât și față de singuraticele fonduri culturale de prin parohii, poporul trebuie luminat și clarificat. „Tot începutul e greu“! Greutăți vom întâmpina și în cazul de față și mai cu seamă vor întâmpina greutatea, aceia cari au fost dedați cu viața comoadă. Stărniți însă acuma din așternuturile cele moi, se vor dedă pe încetul și ei cu o viață mai laborioasă spre binele obștească.

Alte roade ar fi adus „Discul Mitropolitan“, dacă poporul ar fi fost luminat și clarificat. Neplăcerea și neinteresarea celor chemați a dat anță la alte combinațiuni din partea poporului. Discul a rămas de regulă mai tot gol și în parte covârșitoare poporului nici astăzi nu are cunoștință de menirea lui. Dacă tot astfel vom urma și în cazul de față; nicidecum nu vom ajunge la *creangă verde*. Tot *săraci* vom rămânea.

Știu, că toate fondurile acestea laolaltă, ori-cât de succese vor fi; deocamdată totuși nu vor putea să satisfacă tuturor trebuințelor actuale, ele ne vor prinde însă odată bine și acest lucru trebuie să-l avem mai mult în vedere, viitorul. La lucru deci, până când nu e încă prea târziu.

Ce privește „banca culturală“, nu știu încă ce părere își va da Veneratul consistor, se poate însă prevedea, că din anumite motive ponderoase, aceasta cu anevoe va vedea lumina zilei. Prea e o afacere gingașă cari o să taie adânc în viața noastră bisericească. Orice se va întâmpla însă, ținta noastră principală să fie: *Inființarea și sporirea fondurilor culturale.*

Cei puțin credincioși ori cuprinși de fantoma sărăciei, să cerce a face socoteala la ce sumă considerabilă am putea să ajungem și numai în 25 ani, dacă în fiecare comună parohială se va pune bază fondului cultural fie și numai cu 20 cor. care apoi an de an să se sporească și numai cu câte 10 cor. plus interesele și plus sumele mai mari ale fondurilor existente.

Bisericile noastre, cu nimic nu ar fi prescurtate, dacă cei interesați s'ar Invol ca interesele de pe un an, ale tuturor fondurilor existente, fără de nici o deosebire să treacă în favorul *fondurilor culturale.*

„Cine dă, lui își dă“.

HANUL DELA STENA.

— Roman din viața macedonenilor. —

V.

O săptămână trecuse și Risto eră încă la Stena.

Nu-i venia să plece; ș'apoi, nici n'avea o țintă hotărîtă.

Eră bine acolo; auzise că în pădurile din dosul muntelui, umblau cete de mistreți. Risto li pândise la luminișuri, dar n'avuse încă noroc să le dea de urmă. Impușcă iepuri și părechi de porumbei sălbateci în fiecare zi. De o săptămână, un foculeț viu se aprindea în toate serile pe coasta muntelui. În dogoarea lui, Risto învărtea o frigare de lemn, încărcată cu tot felul de vânat; și de o săptămână, bulgarii din han mâncau cum nu mâncaseră toată viața: picioare de porumbei grași, piepturi de granguri și friptură de iepure.

Erau patru bulgari: hangiul, un frate al său și doi servitori vânjoși, cu sprâncenele negre atârdate deasupra ochilor crunți. De când venise Risto la han, ei trăiau grozav de bine: seara cu fripturi calde, de pasăre, la prânz cu răcitură de iepure.

Ba dela o vreme, începură să se ingrașe: Risto își făcuse o undiță și prindea pește în lac. Bulgarii făceau regulat ciorbă și se ospătau împărătește. Zi cu zi, se împrieteneau cu noul tovarăș; nu-l întrebară însă nici de unde vine, nici unde se duce. Unul din servitori își luase grija să laude mereu împrejurimile Stenei, ca să-l mai țină pe Risto acolo.

Flăcăul înțelese că bulgarii trăgeau folos de pe urma lui și sbiera că el îi hrănește ca pe orbi, iar ei îi mai iau și parale pentru dormit. Din ziua aceea, nu-i mai cerură nimic; nici fânul calului nu trebuia să-l mai plătească.

Într-o zi, Risto întârziasse în pădure. Cei patru bulgari îngrijorati și cam flămânzi, eșiseră din han și-l așteptau. Il văzură târziu de tot, scoborând coasta, cu ceva greu la spinare. Eră un pui de mistreț. Risto găfăia. Trânti sălbăticiunea moartă, și el se întinse pe iarba parjolită de cele dintăi răsufări ale toamnei.

Hangiul se învărtea pe lângă pradă și-și frecau mâinile. Unul plescăia limba de cerul gurii, iar altul scăpără din cremene sub niște uscături adunate în grabă. O flacăără lungă începuse să fâlăie în curând.

În seara aceea, a fost mare sărbătoare în han.

Fălcele îngrășate ale bulgarilor munciră până cătră miezul nopții, plosca lui Risto întră de patru ori în pivniță, capetele se infierbântară și arseră curelele cari le țineau legată limba.

În zori, fură treziți de sgomotul unei hărăbale.

Venia un om cărunt și doi băieți; păreau foarte bogați.

Cel bătrân abia putea umbla de bine trăit ce eră. Găfăia, își vâră mereu degetul după ceafă, și se uită minunat în jurul său.

Spunea, cu ochii lacrimați că de patruzeci de ani n'a mai văzut el locurile acelea.

— Când am plecat eu de-acasă, tot p'aci am trecut. Eram băiat sărac atunci. Hanul parcă eră mai nou. Alți oameni erau pe aici, jupân hangiuile; alte vremuri. Uite, colea am dormit eu o noapte, culcat pe fes și pe lacrămile mele. Că am plâns eu mult în noaptea aceea, jupân hangiuile, am plâns mult că eram tare singur și amărit și nu știam pe ce drumuri s'o iau. Acu slavă domnului, uite am bani berechet și mi-am adus doi feciori de prin lume. Da d-ta ce-ai p'aicea de mâncare?

— Să vă dăm niște friptură de mistreț tânăr și ceva pește prăjit, proaspăt și să facem o ciorbă, cum voiți, — ceva vânat... pasăre...

— Ehe, bune lucruri!... Asta se vede că e lucru nou p'aici; când am fost rândul celalt,

am mâncat numai praz și pâine uscată... Acum mă duc acasă, că ai mei tot mai trăiesc și m'așteaptă. Uite, le duc și doi feciorii!...

Bogătașul intră în han, clătină capul privind la pereții fără var, la scândurile putrede.

Până să-i aducă mâncarea, el arată băieților tot hanul.

Apoi, își lărgă nările de plăcere, mirosind aburul fripturei. Zicea că el de când e n'a mâncat așa bine. Și se lăuda la ce mese a stat în cei patruzeci de ani cât umblase prin lume.

— Da nicăiri, zău, n'am mâncat așa ceva!...

Hangiul îi spusese că vânatul îl aduce un băiat pripăsit în han de vr'o zece zile.

— Unde e acum?

— Păi s'o fi dus după iepuri. Trebuie să vie!...

Risto pică tocmai pe la prânz. Călătorul cărunț îl cercetă de sus până jos și zice:

— Voinic băiat! Al cui ești băiete?

— Da d-ta al cui ești? Întrebă Risto.

— Eu? Eu sunt din Boboștița; băiatul lui Toli Casapu sunt eu...

Risto își aduse aminte de el: răposatul îi vorbise adesea de Nuși, feciorul lui Toli Casapu; spunea că e un băiat cam prostuț, dar tare cumpătat și econom.

— Ala o să facă parale! spunea Timco ori de câte ori venia vorba de Nuși al Casapului.

Acum, Nuși se întorcea acasă îmbătrânit, gras, cu sufletul înstrăinat de locurile pe cari le părăsise în tinerețe.

— Și... te duci la Boboștița? — Întrebă Risto, pe gânduri.

— Mă duc, da nu stau mult acolo, o lună două, să vadă și băieții casa unde s'a născut tatăl lor, să-și vadă buncii. De anul nou, vreau să mă întorc la Atena, fiindcă m'așteaptă nevasta. Ea n'a vrut să vie și nici pe noi nu ne-a lăsat să stăm mai mult. De altfel și eu vreau să fiu în Atena de anul nou. Am multe treburi acolo... multe treburi... Da n'ai putea să faci rost de ceva vânat proaspăt, să ducem cu noi? Îți plătesc bine băiete, că eu am bani mulți și nu mi-a plăcut niciodată să nu dau dreptul omului...

Risto făgădui că într'un ceas, aduce ceva. Într'adevăr, cât să doarmă bătrânul după masă, el se învârti în pădure și aduse doi cocoși sălbatici de toată frumusețea.

Nuși îl bătă pe umăr și răsă înădușit.

— He! Doamne ajută! Așa de! Brava!

Îi dădu o medjidie și începă să se gătească de plecare.

Vânătorul îl privea cum strânge cuferul găfăind, cum se ceartă pentru nimica toată și cum se vaită de dureri la piciorul drept.

Îl privea în neștire și se gândea la omul acela putred pe care nici o dragoste nu-l mai leagă de locurile strămoșești. Se uită la cei doi băieți cari se mirau de tot ce li se întâmplă și n'aveau nici o tresărire în fața frumuseții lacului și a munților, bătută de soarele tomnatec.

— Oare eu n'aș face tot ca el, dac'aș plec în lume? Dacă nu voiu muri de foame, am să câștig bani, prăpădindu-mi tinerețele prin pivniți umede sau păduri întunecoase.

Am să mă ingraș, am să mă însor cu vr'o femeie de acolo și am să-mi uit de sat și de mama și de surori și de toți!...

Și atunci mai mult ca totdeauna i se statornici gândul să rămână la Stena, în pădurile ei fermecate, lângă lacul ei bogat. Acolo, nu-l întrebă nimeni ce face, nici nu-i porunceau ce să facă. Acolo, veniau călători din toate părțile; toți aduceau cu ei, din lume, o învățătură nouă; delă fiecare află câte ceva, asculta povești, își ascutea mintea.

Megidia pe care i-o dase bogătașul îl învăță să nu mai plece din Stena să umble mai mult în munte și să vândă vânatul la călători.

Cine știe, poate că într'o zi va avea atâtea parale, câte li trebuiau să se întorcă cu cinste acasă.

Se hotărîse.

Când eră gata de plecare Nuși, Risto se apropie de el, și întinzându-i punga, îi zise:

— Iacă cinci lire, Kir Nuși... Să întreb în Boboștița de văduva căreia i-a murit bărbatul în pădure, și să-i spui că te-ai întâlnit, departe, — să nu-i spui unde — cu băiatul ei plecat în lume. Să-i spui că el se gândește mereu la ea, că e bine și că o să-l vadă curând... Așa să-i spui, Nuși!...

Băieții ascultau mirați, iar bătrânului i se umeziseră ochii...

— Să trăiești băiete!.. Strigă el. Să trăiești!...

Apoi, când trăsura porni, arată cu degetul pe Risto și șopti feciorilor săi:

— Așa să faceți și voi! Așa am făcut și eu, așa fac toți băieții cum se cade!..

Și se pierdură în praful drumului.

(Urmează).

ȘTIRI.

Despărțământul IV al „Astrei“ a ținut Dumineca trecută adunarea generală în orașelul Ocna, din apropierea Sibiului.

Încă de dimineață, membrii acestui despărțământ în frunte cu directorul Dr. E. M. Cristea au pornit spre Ocna, unde au fost întâmpinați cu urale de cătră săteni.

Deschiderea festivității s'a făcut chiar în biserica ortodoxă a orașelului, printr'o predică a părintelui Cristea, care a explicat sătenilor rostul venirii în orașel și a vorbit, cu cunoscutul său dar oratoric, împotriva răului obicei de a se hull Dumnezeu, obicei adânc înrădăcinat în popor.

Apoi s'a cetit darea de seamă anuală, în sala cea mare a școlii și s'a procedat la alegerea noului comitet, compus din d-nii Dr. E. M. Cristea, director, A. Crăciunescu, secretar, Eugen Vancu, cassier, R. Simu, controlor, Lazar Tritianu, I. Lupăș, N. Bălan, Aur. Cosciuc membri, Dr. Ioan Borcea și V. Păcală, supleanți.

S'au luat câteva decizii privitoare la bunul mers al despărțământului și a urmat apoi banchetul, unde s'au ținut toasturi călduroase; d-l părinte Isaia și Roșca — două frumoase voci de bariton și tenor — au cântat cântece naționale.

La ora 5, d-l Romul Simu a ținut o foarte instructivă conferință despre stupărit, iar seara, s'au făcut experiențe cu schioptikonul.

Toate acestea s'au urmat într'o Duminecă frumoasă, cu soare mult și multă voie bună.

Oaspeții au fost încântați de ziua petrecută în Ocna.

Surpriza cea mare însă, a fost admirabilul cor mixt, condus de harnicul învățător Bibu: flăcăi și fete de țărani au cântat atât la biserică, cât și la banchet, fermecând auditorul cu disciplina și armonia glasurilor și prin minunata interpretare a cântecelor naționale. D-lui Bibu i-se cuvin felicitări pe cari, de altfel, i-le-au exprimat toți câți i-au auzit corul...

D-l Kossuth, ministrul de comerț, pe care o indispoziție destul de gravă îl silește să stea în pat, n'a putut lua parte la inaugurarea monumentului ridicat în amintirea soldaților francezi, morți la Pecs-Fünfkirchen.

Împăratul Francisc Iosif a trimis următoarea adresă baronului d'Aerenhal, ministrul comun al afacerilor străine, care își dase demisia, odată cu ministrul de războiu, fiindcă nu-și puteau ține angajamentele cu privire la ridicarea soldei ofițerilor:

„Imi dau seama de motivele cari v'au îndemnat, ca și pe feldzeugmeisterul Schönaich, ministrul meu de războiu pentru Austro-Ungaria,

să-mi supuneți o cerere ca să vă iau funcțiunile amândurora; dar consider aceste motive de insuficiente, ca să mă decid să vă primesc cererea.

Ultimul consiliu de miniștri a ajuns, grație inteligenței tuturor interesaților și spiritului de conciliere, al celor două guvernăminte, să ia decisiuni concordante, constituind un angajament formal și cari îndrumază spre o soluțiune satisfăcătoare, destinată să fie acceptată de toți, chestiunea tratamentelor ofițerilor, ca și aceea a ameliorațiunii situației materiale a soldatului.

Am aflat cu o sinceră satisfacțiune concluziunea acestui acord care va fi supus Delegațiunilor într'un proiect comun, și aștept propunerile d-voastră, privitoare la data favorabilă ca să convoc Delegațiunile în sesiunea lor apropiată. Imi rezerv deciziunea până la un nou ordin.

Vă asigur, ca și pe feldzeugmeisterul Schönaich ministrul meu de războiu, că vă dau toată încrederea mea. Dorința mea e să rămâneți amândoi la locurile d-voastră și să continuați a-mi da excelentele d-voastre servicii, cărora le recunosc meritele și pentru cari vă sunt recunoscător.

Orașul Liège (Franța) și împrejurimile sale, au fost bătuite de un uragan extraordinar de violent; apa, năvălind în puhoai s'a răspândit în oraș, înecând pivnițele și lăsând pe urma ei o dără a cărei înălțime trece de 50 cm.

Inundația aceasta e un adevărat dezastru; pagubele sunt de câteva milioane, fiindcă o mulțime de magazine au fost înecate.

Puterea apelor a fost așa de mare, încât mai multe vehicule, luate de valuri, au fost svărlite la o mare distanță.

A căzut și trăsnetul de câteva ori, dar până acum, nu se semnalează nici un accident de persoane.

Regele Edouard VII al Angliei, a dat încă o dovadă de bunătate, cu ocazia ceremoniei primirei președintelui republicii franceze.

Când așteptă sosirea lui Fallières, i-se vesti moartea lui David Barrett, vizitiul său favorit, care eră bolnav de câțeva vreme și de starea căruia regele se interesă în fiecare zi.

Sincer îndurerat, regele scrisese cu mâna sa, văduvei lui Barrett o scrisoare de condolență, împărțându-i „marea durere ce-i cauză moartea excelentului ei soț“.

Apoi, după ce porunci sambelanului său să ducă scrisoarea fără întârziere, regele și curtea își aduseră aminte că trebuie să primească pe președintele republicii franceze...

Aceste mici incidente fac popularitatea marilor acestei lumi...

Din toată lumea Academia de științe din Viena, a numit membri de onoare pe d-nii Henri Poincaré și P. Maspero.

— Generalul Ramon Caceres a fost reales președinte al republicii Saint-Domingo.

— O bandă bulgară a atacat și devastat satele Stratzina și Gunovce din Sârbia-vechiă.

Ca de obicei, autoritățile turcești și-au văzut de treabă.

— Tribunalul civil din Cairo a condamnat la moarte 12 indigeni cari atacaseră trupele și au impuscat un soldat englez.

— Un Steamer, despre care se crede că e german, a naufragiat în sudul Mării — Canarii.

S'au trimis ajutoare din Las-Palma.

— Papa a primit zilele trecute 200 pelerini francezi.

— Ziarul *A. B. C.* din Madrid desminte știrea unei călătorii a regelui Alfons XIII la Viena și Berlin.

— Câteva ziare germane pretind că parchetul ar avea de gând să reînceapă afacerea Eulenbug la 15 Iunie.

— Vaporul „Petru cel Mare“ a naufragiat lângă Reval. El eră construit în 1873 și posedă o artilerie modernă.

— „Gazeta Germaniei de Nord“ desminte știrea că s'ar fi supus Reistagului proiectul unei dotațiuni de câteva milioane în favoarea împăratului Wilhelm II.

— La Constantinopole au fost arestați 18 revoluționari armeni și 46 complici ai lor; s'a găsit și o mare cantitate de arme și muniții.

— S'a supus și cea din urmă fracțiune a triburilor mohmande, revoltate în nordul Indiei.

— Un congres al editorilor s'a întrunit zilele trecute în Madrid, sub prezidenția ministrului de instrucție publică.

— A doua cameră din Statele de jos a dat o moțiune prin care reclamă exploatarea drumurilor de fier — de câtră stat.

— La Czernicof, în Galiția, a fost o luptă între jandarmi și țărani, în chestia dreptului de pescuit. Cinci țărani au fost uciși și mai mulți răniți.

— Un rus anume Boris Naidoff, în vârstă de 23 ani, care se dădea drept corespondent al ziarelor rusești, și despre care se crede că era un agent al guvernului din Petersburg, a fost asasinat acum cinci zile de câtră un necunoscut.

— În urma mai multor conferințe între d-nii Roosevelt, Taft și generalul Bell, șeful statului major general, s'a hotărât să nu fie rechemate nici una din trupele americane din Cuba.

— Un mare scandal a avut loc la Neapole, la tribunalul unde se judecă afacerea Cifariello; acuzatul cerând să fie ședința secretă, publicul a refuzat să iasă și a trebuit să fie dat afară cu sila.

— Isaac Molho, directorul filialei băncii din Salonic la Constantinopole, a fost ucis zilele trecute de un albanez tânăr, funcționar la bancă.

— Circulă șvonul că prințul de Samos are dificultăți cu supușii săi, cari îl țin prizonier, în palatul său.

— Aeronautul Delagrange a făcut o experiență în piața Armelor din Roma, în prezența câtorva ofițeri italieni; aeroplanul său a parcurs de douăori piața, la o înălțime de 2—3 metri, sburând patru kilometri; la rândul său, aeronautul Farman, a făcut, în Gand, o experiență în care a ținut recordul rezistenței, împotriva vântului.

— O fabrică clandestină de artificii a făcut explozie la Florența; proprietarul Bucalosi crezând că mama sa a fost ucisă, s'a omorât cu un foc de revolver.

— 90 de tipografi și fabricanți de hârtie sunt așteptați la Berlin, pentru 19 Iunie; vor fi primiți de un comitet compus de același fel de industriași.

— Holera a izbucnit în insula Luison, din grupul Filipinelor.

— Un tren de lux din Baltimore (America) a căzut într'o prăpastie, lângă Connesville. Douăzeci de călători au fost grav răniți și trei au fost omorâți.

— O depeșă din Teheran (Persia) anunță că populația a atacat agenția financiară rusă, al cărei director a fost ucis.

— La Samos, atacul împotriva palatului și a căsărmii continuă. Se vorbește că sunt multe victime. Situațiunea se agravează.

— Un cutremur de pământ a zguduit Budapesta, Nagy-Körös, Czepléd și Paks. La Kecskemét cutremurul a fost foarte violent; număratoarele clădiri s'au prăbușit.

Populațiunea înspăimântată, a fugit de prin case și doarme pe străzi sau pe câmpuri.

— S'a inaugurat la Petersburg în prezența împărătesei, a reginei Greciei și a numeroși membri ai familiei regale, un monument ridicat în amintirea morților din lupta dela Tsoushima.

— Presa sârbească semnaleză o expedițiune albaneză împotriva satelor sârbești, cari ar fi fost devastate în Sârbia-veche.

Autoritățile turcești și-au văzut de treabă...

De pe „Țara Oltului“.

Trimise de un „Oltean“.

I.

Trandafir de lângă drum,
Spune-i bădiții de-acum:
Pună-și peană de sălcuță,
Că eu nu-i mai sunt drăguță;
Pună-și și de foaiefiu,
Că i-am fost, să nu-i mai fiu; —
De doi ani și jumătate
Fostu-i-am cu dreptate.
Trandafir din cingătoare,
Fire-ai, badeo, rupt din soare!..
Chiar din soare de-ai fi rupt
Oarb'am fost, nu te-am văzut;
Tinără, n'am priceput.
Iar acuma pricep bine, —
Mi-am rupt doru dela tine.

II.

Frunză verde lemn crescut,
Tu bădiț' așa-i crezut,
Că io-s floricea din tină
Și tu bujor din grădină.
Floricea cea din tină,
De ploi, când plouă, se spală
Și ficiorii o iubesc iară;
Da bujoru din grădină,
Dă bruma și mi-l brumește
Nime 'n lume nu-l iubește.

III.

Măi bădiț' am auzit,
Că la oameni te-ai fălît,
Că tu de mă vei lăsa,
În apă m'oiu aruncă; —
Dară să știi tu așa:
Nu-i vrednică mama ta,
Să-mi înnece eu inima
Și nu-i vrednic tatăl tău
Să 'nec sufletelu meu.

IV.

Măi bădiț-o busuioace,
Vino dela poartă 'ncoace,
Să ne tragem sama bine:
Din cin' pricina ne vine,
Ori din mină, ori din tine;
Ori din prietinele mele,

Ori din drăguțele tele?
— Mândro, mândruleana mea,
Te rog ascultă-mi vorba:
Prietina ta cea mai bună
O fost seara la fântână,
Ziua mere-o curățat,
M'o 'nșelat, de le-am mâncat
Și pe tine te-am lăsat.
— Prietină, prietină bună,
Lasă-mi drăguțul din mână,
Că te fac de zaci o lună.
— Să mă faci să zac doi ai,
Când mă scol drăguț nu ai!

V.

Frunză verde somișor,
Am iubit un domnișor, —
Domnișor dela potică
L'am iubit cu mare frică;
Ochii lui ca mura neagră
Plătește potica 'ntreagă.

VI.

Maico, la străini în curte
Răsărit-o flori mărunte,
Nu-i o zi să nu mă 'nfrunte;
Nu-i o zi și nu-i un cias,
Să nu mi-le puie 'n nas.
Nu-i o zi și nu-i o noapte,
Să nu mi-le spuie toate.

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.

Red. responsabil: OVIDIU GRITTA.

În fabrica de Var din Orlat, se arde
și expediază zilnic, în mare și mic,

renumitul

Var de Orlat

liber de piatră și sigură.

Preț moderat, serviciu prompt și real.

I. Banciu & Co.

Orlat.

8-10

Banca de asigurare

„TRANSSYLVANIA“

← din Sibiu →

intemeiată la anul 1868

în Sibiu, str. Cîsnădiei Nr. 5 (edificiile proprii).

Fonduri de întemeiere și de rezervă 2.161.399/11 cor.

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,

edificii de ori-ce fel, mărfuri, mobile, vite, produse economice etc.

asupra vieții

în toate combinațiile: capitale pentru cazul morții, asigurări de zestre, de copii, de studii, rente pe viață etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent la decedare.

Valori asigurate contra incendiului:

95.816.412 — coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:

9.882.454 — coroane.

Dela întemeiere s'au solvit:

pentru despăgubiri de incendii **4.484.278.83** coroane,

pentru capitale asigurate pe viață **4.028.113.12** coroane.

Oferte și orice informațiuni se pot lua dela: Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei Nr. 5, etajul I, curtea I, și la agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj și Oradea-mare, dela subagenții din toate comunele mai mari.